

Kort maar krachtig

Lely Welger RPC 445 Tornado perst en wikkelt met een hogere capaciteit

Een nieuwe invoer, een hoger geplaatste perskamer voor een vlotte afleg op de wikkeltafel en een snellere wikkelstart, dat is wat Lely heeft gedaan om de capaciteit van de perswikkelcombinatie te vergroten. De eerste RPC 445 Tornado's zijn dit jaar uitgezet om in de praktijk te worden getest. We zagen een van de eerste Nederlandse machines proefdraaien bij loonbedrijf Grolleman in Hasselt.

"Je krijgt veel balen te zien en megadikke wiersen, maar snel hectares draaien is er daar niet bij. Het zijn van die kleine paardenweitjes met nog de eerste snede gras. Dat hoort er nu eenmaal ook bij", zegt Henri Grolleman bijna verontschuldigend. De tweede snede is er bij ons bezoek begin juli nu eenmaal af. Voor de voorspelde onweersbuien uit moet het paardenhooi zijn geperst en gewikkeld. Loonbedrijf Grolleman heeft de voorgaande Lely-Göweil-perswikkelcombinatie met variabele perskamer, heeft ervaring met de vastekamerpers, is kritisch op perskwaliteit en capaciteit en is een bedrijf dat rekt. Dat moet ook, want de concurrentie is groot en boeren vergelijken prijs en kwaliteit. Met zijn eigen Lely-Göweil-combinatie perst Grolleman in voorjaarsgras zo'n 3,5 hectare per uur. "Dankzij de variabele pers hoeft je niet af te persen. Dat scheelt toch flink wat

capaciteit in vergelijking met de 125 centimeter vastekamerpers. Daarvoor rekenen we op zo'n 2,5 hectare per uur onder normale omstandigheden. Bij de Lely-Göweil-combinatie is het wikkelen de beperkende factor geworden."

Met de nieuwe Lely RPC Tornado hoopt Grolleman het knelpunt van het wikkelen te ondervangen en dat komt er ook uit. "Dankzij een snellere wikkelstart en een grotere baaldiameter van 150 centimeter kan ik zes hectare per uur halen. Dat is al gebleken in de eerste omgangen. Een snelheid van 16 km/u is geen enkel probleem, mits de wikkelfolie het aan kan. Die kan namelijk sterk in kwaliteit verschillen. Dat ligt niet aan de perswikkelcombinatie."

En dus ziet Grolleman kansen. "Voor € 11,- per baal verwerkte ik twaalf balen per hectare met de vastekamerpers. Deze nieuwe Lely scoort met een baaldiameter van 150 centi-

meter zo'n acht balen per hectare, maal zes hectare per uur capaciteit. Ga daar maar eens aan rekenen", aldus de ondernemer. Dat hebben we dus ook gedaan (zie kader).

Korte bouw

Die kleinschalige paardenweitjes zijn daarvoor bepaald niet representatief. Het was zo kleinschalig dat we zelfs een zwenkwieltje van de pick-up moesten afnemen om een inrit te kunnen nemen. En dan te bedenken dat de machine buitenwerks met zijn 710/40-22.5-banden keurig binnen de 2,80 meter blijft. Een aantal onder u zal liever een tandem zien, het liefst gedwongen gestuurd. Daar is in dit concept echter geen ruimte voor. Hebben ze bij Lely Welger nog wat om over na te denken. De korte bouw komt hier goed van pas. Zeker met opgeklapte wikkeltafel, lengte 5,75 meter, kun je scherp door een inrit draaien zonder dat de achterkant wat raakt. Er zijn immers meer plekken in Nederland waar dat speelt. Het transportgedrag op de rit van Hasselt naar Zwolle viel ons niet tegen. Meestal bleef de machine rustig genoeg en maar af en toe begon hij te deinen. Even iets van het gas af en hij herpakt zich. Dat hoort nu eenmaal bij een enkelasser.

Bij het persen kreeg de machine wel genoeg voor zijn kiezen. Meer dan dat zelfs, want de wiersen waren nog bijna te breed voor de forse, 2,25 meter brede pick-up, die met vijf tandrijen en door het ontbreken van curvebanen onderhoudsruimer is geworden. Al het materiaal moet dan wel door de 1,30 meter brede snijrotor. Die rotor is met 80 millimeter en zes tandrijen fors. Je zou zeggen: meer dan ruim genoeg, maar in dit paardengras loop je tegen grenzen aan. Dan kun je heel mooi de werking van de nieuwe Hydroflexcontrol-invoerbodem zien. Deze wijkt aan het begin bij proppen of obstakels, maar houdt de achterkant (en de messen) op zijn plek, zodat de prop als die door de rotor uit elkaar wordt getrokken alsnog wordt gesneden. Mocht er iets hards in komen, dan wijkt de hele messenbalk tegen twintig bar overdrukbeveiliging in. Loopt het alsnog vast, dan blokkeert de rotor tegen de overbelastingsbeveiliging in. Dan kun je via de bedieningsterminal in de cabine hydraulisch de invoerbodem aan de achterkant laten zakken, zodat de rotor de prop eruit gooit. Terugdraaien of plukken hoeft zo niet. Dat dit goed werkt, zagen we bij enkele flinke proppen en een keer ijzer in de bek. Even lossen en je kunt weer verder. Eh, wel even terug om bij de secure boer even het uitwerpsel mee te pikken...

◀ De invoer is vernieuwd. De pick-up is een 2,25 meter brede vijfbaalkversie zonder curvebaan. De rotor heeft een grotere diameter gekregen van 80 centimeter en heeft twaalf plus dertien messen op 1,60 meter.

◀ De chauffeur kan de Hydroflexcontrol-invoerbodem achter laten wijken om vastgelopen proppen en ongerechtigden er direct uit te draaien. Bij proppen of obstakels wijkt eerst alleen de voorzijde, zodat de losgetrokken prop alsnog wordt gesneden.

Invloed grotere baaldiameter

Je ziet een groot effect van een grotere diameter van de baal op de inhoud, de capaciteit en foliekosten. We hebben niet de door Lely opgegeven capaciteit van zes hectare per uur tegenover drie hectare per uur voor de vastekamerpers gezet, maar een capaciteit van vijf hectare per uur naast 2,5 hectare per uur voor een 125-vastekamerpers en er even wat aan gerekend. Los van de hardheid van de getallen - overall is het anders - geeft dit genoeg stof om eens over na te denken. We hebben de 150-baal op € 13,- gezet. Gezien het grote voordeel voor de boer zou je meer moeten (durven) vragen. Misschien leuk om uw mening over capaciteit, persdichtheid en prijs eens door te geven. Dat kan via grondig@cumela.nl.

Perssysteem	Vast	Variabel
Baaldiameter	125 cm	150 cm
Inhoud pak	1,5 m ³	2,2 m ³
Pakken per hectare	12	8
Foliekosten per hectare	€ 36,-	€ 31,-
Gewicht pak (voorjaargras)	630 kg	1050 kg
Capaciteit	2,5 ha/u	5 ha/u
Prijs per baal	€ 11,-	€ 13,-
Balen per uur	30	40
Omzet per uur	€ 330,-	€ 520,-
Klantprijs per hectare	€ 132,-	€ 104,-

Wie de snelheid goed op de zwaddikte afstemt, haalt uit de pers wat erin zit. Wat door de rotor kan, wordt vanaf twintig centimeter meteen goed geperst. Dat betekent een harde kern en een continue persdichtheid. Dat wordt eerst gerealiseerd door veren en op het eind overgenomen door hydraulische drukcilinders. Allemaal zijn ze instelbaar. Wel zul je met een variabele pers nooit de spijkerharde buitenkant halen, maar dat hoeft ook niet. De pakken waren nu iets losjes op de randen, vanwege het smalle (123 centimeter) net, maar eenmaal ingewikkeld liggen ze er strak genoeg bij. Dit is met een breder net te ondervangen. Het net verwisselen is een kwestie van de extra rol overwippen en het net als vanouds invoeren. De persunit zelf is immers dezelfde variabele persunit als die van het voorgaande model.

De dubbele messenrij, met twaalf plus dertien messen, zorgt voor 4,5 centimeter kort snijwerk. In de praktijk rij je met de helft van het aantal messen. Voor het slijpen laat je de messen tafel helemaal zakken om de messen er individueel uit te halen. De riemenpers trekt het gewas achter de messen als het ware naar binnen. Dat scheelt weerstand en zorgt ervoor dat de baal in een constante flow wordt opgerold en samengeperst. Het zorgt voor behoud van de snijvlakken en dus een gemakkelijk uit elkaar vallende baal. Dat heeft Grolleman al getest en vastgesteld. De pers doet zijn werk wel zoals we dat van de riemenpers gewend zijn. Problemen met suikerrijk gras zijn hier natuurlijk niet, maar Grolleman is daar op basis van zijn ervaringen met de eigen perswikkelscombinatie niet bang voor. "Onze eigen variabele Lely-Göweil heeft hier geen last van, dus zal deze dat ook niet hebben."

Sneller wikkelen

Een pers met een grotere capaciteit, oké, maar de wikkelaar moet het wel bijhouden. Daar zit de belangrijkste vernieuwing van deze combinatie. De baal rolt via een soort wip met zijgeleiders vanwege de zwaartekracht direct snel en goed op de wikkeltafel. Nog voordat de persklep dicht zit, begint de wikkelaar al te draaien. De hoogte van de wikkelaar past zich automatisch aan de baaldiameter aan en wikkelt altijd over het hart. Foliebreuksensoren - evenals het aanpassen van het wikkelen als een folie breekt - en wikkelfolierotatiecontrole zijn aanwezig, zoals je verwachten mag. Dan kom je meteen bij het argument om op 150 centimeter te persen. Dan is de perstijd namelijk langer, heb je minder stops, hoef je ook nog eens minder balen te verwerken en het scheelt wikkelfolie. Wikkelfolie maakt toch ongeveer één derde van de baalprijs uit. Alles wat je hier wint, is dus welkom.

Eenmaal afgewikkeld klappt de wikkeltafel omhoog en wordt de baal rustig afgelegd. In dit gewas en op dit perceel kon de wikkelaar het gemakkelijk bijhouden, maar op grote stukken zal het kritischer zijn. Afgaande op de eerste ervaringen van Grolleman vormt de wikkelaar ook dan geen beperkende factor. "Bij een baaldiameter van 150 centimeter kun je veel langer doorrijden. Dat geeft een enorme capaciteitswinst. Wij halen hiermee zes hectare per uur."

Voor echt harde uitspraken is het momenteel echter nog te vroeg. Laat de combinatie eerst maar eens een jaar draaien.

Tekst & foto's: **Gert Vreemann**

◀ Het wikkelen gebeurt automatisch over het midden, waarbij de hoogte van de wikkeltafel zich automatisch aanpast aan de ingestelde baaldiameter.

◀ De baal valt direct via deze wip met zijsteunen goed op de wikkeltafel. Dat zorgt voor een razendsnelle wikkelfoliestart. Nog voor de achterklep dicht zit, is het wikkelen al weer begonnen.

◀ De bediening van de Lely Welger loopt via een touchscreen. De techniek van de variabele pers zelf is dezelfde als die van de vorige Lely Welger, ook een variabele pers.

◀ Voor het transport klappt de wikkeltafel helemaal op. De enkele as is een nadeel voor transport. Ruimte voor een tandem is er niet. De grote bandenmaat en wringingsloos draaiwerk zijn Lely's argumenten voor de enkele as.